

kyndige, som komme i Berøring med Loven, end at det med Lethed kan forstaaes af Lægmand. Den almindelige Mand tror jeg, som sagt, vil aldrig kunne forbyde sig saaledes i et Lovforslag af denne Art, at han tilfulde forstaaer det i alle Enkeltheder. Hvad det for Lægmand gælder om at vide, og hvad han ganske sikkert ogsaa snart vil erfare, og det, som ogsaa de fleste ved at læse Lovforslaget straks kunne faa Forstaaelse eller Indtryk af, er kun de enkelte i det praktiske Liv forekommende Hovedbestemmelser, og de ere ikke mange og heller ikke vanskelige. At der derimod i denne Materie kan forekomme en Mængde vanskelige Spørgsmaal paa Gebeter, som kun røre lidt ved det praktiske Liv, er en anden Sag, og det er Spørgsmaal af denne Natur, som jeg tror, at det aldrig vil ligge for Lægmand at besatte sig med.

Noget andet, som jeg vil advare imod, er, at man i et Lovforslag som dette eller ethvert andet Lovforslag, som vil give sig Udseende af at være et lille Stykke Kodifikation paa et eller andet Omraade, vil lægge an paa en Udførlighed, som formentlig skulde gøre Sagen mere forstaaelig for Lægmand. Jeg tror, at i Forslag af denne Natur skal man netop være bange for og tage sig i Agt for at være for udførlig, thi Lægmands Afgang til at forstaa og tumle med et saadant Lovforslag er i høj Grad betinget af, at det er kort. Jo større det er, desto vanskeligere bliver det for Lægmand at overse det. Det, at de enkelte Hovedpunkter, som have praktisk Betydning, let springe i Øjnene, er egentlig Hovedsagen for den praktiske Anvendelse af Lovforslaget og en Betingelse for Lægmands Afgang til at benytte det. Jeg tror nu ligesom den sidste ærede Taler, at fra den logiske Konsekvens' Synspunkt og fra et videnskabeligt Standpunkt fortjener dette Lovforslags Affattelsesform ubetinget Fortrin for det norske, og jeg tror i Genhold til, hvad jeg har bemærket, at man ikke kan være tjent med at opofre denne Fordel for at stille Sagen op paa en saadan Maade, at den formentlig skulde blive lettere forstaaelig, thi ogsaa om det norske Forslag vil det gælde, at det ikke vil kunne tilfulde forstaaes af Lægmand. Afset fra, at det frembyder enkelte Inkonsekvenser og andre saadanne Mangler, vil Lægmand aldrig tilfulde kunne sætte sig ind deri.

De Hovedprincipper, Lovforslaget opstiller, tror jeg ogsaa i det hele ville holde Stik, og jeg maa i denne Henseende i Overensstemmelse med den sidste ærede Taler sige, at jeg ikke tror, at det er rigtigt at bevare 20 Aars Fristen for Gældsbreve. Jeg tror ikke, at de Grunde, der ere blevne

anførte derfor, holde Stik, og det forekommer mig, at 10 Aar, i Særdeleshed, naar de regnes fra Forsaldstiden eller fra den Tid, da der kan gives Opsigelse, og ikke fra Stiftelsestiden, ere en fuldkommen tilstrækkelig Tid for Kreditor til at varetage sit Liv og foretage de Skridt, som behøves for enten at komme til Inddrivelse af Fordringen eller at erhverve en Anerkendelse fra Debitors Side af den Bestaffenhed, der omtales i § 6. Jeg synes, at under vor Tids Forhold, med den uhyre lette Kommunikation paa alle Punkter, som nu have, vilde det være urimeligt at forlange saa lang en Frist som 20 Aar.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Pantet, maa jeg ligeledes være af den Mening, at det netop er noget af det allerønskeligste ved dette Lovforslag at faa slaaet fast, at den personlige Fordrings Foreløbelse ikke medfører, at Panteretten bortfalder, hvor der er Spørgsmaal om Underpant i fast Ejendom. Jeg tror ligesom den sidste ærede Taler, at det er, ikke blot meget udbispurteret, men vistnok ogsaa meget udbispurtafelt, om den Højesteretsdom af 1851, der maa betragtes som det egentlige Grundlag for den Lære, at Panteretten præscriberes tilligemed Fordringen, er rigtig. Vist er det, at i Norge er man gaaet den modsatte Vej, skønt det positive Grundlag for Fordringsretningen er det selv samme der som her. Jeg tror i alt Fald, at den Regel, man har opstillet i Genhold til denne Højesteretsdom af 1851, ikke er holdbar, og Erfaringen har vist og vil vistnok ogsaa vise, at man vil gøre alle mulige Kunster for at komme bort fra den i Tilfælde, hvor den vilde lede til aabenbart urimelige og uretfærdige Resultater. Her har jo foreligget Sager af denne Art, som man egentlig gerne ligefrem kan sige gik ud paa at autorisere Kæltringestregger. Jeg tror heller ikke, at man paa nogen Maade kan sige, at Folk i Almindelighed skulde være indlevende i den Forestilling, at Panteretten foreløbes med Fordringen. Det helt modsatte mener jeg; jeg tror snarere, at den Forestilling, som Folk ere indlevende i, og det, som staar for Lægmanden som det naturlige, er det, at saa længe Pantefordringen ikke er udslettet af Pantebogen, gælder den. Det, tror jeg, er en Opfattelse, som ligger nærmest for Lægmand, og Lægmand vil snarere blive forundret over, at den kan være bortfalden paa Grund af Hovedfordringens Præskription og dog blive staaende i Pantebogen.

Hvad Bestemmelsen i § 19 angaar, som der blev gjort en Bemærkning om, vil jeg kun udtale, at man kan naturligvis let gøre